

نخستین کنگره ملی روان‌شناسی و مشاوره

سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران

گزارش: منیژه زنوبیان

کارشناس مشاوره

■ اشاره

سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران در ۲۷ فروردین ۱۳۸۲ در مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۵ اردیبهشت ۱۳۸۲ برای اجرا به دولت ابلاغ شد.

سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره یک سازمان غیرپزشکی و در خدمت حرفه‌های بالینی غیرپزشکی بهداشت روانی است.

هدف از تشکیل آن، اعمال استانداردهای مربوط به منزلت پایگاه حرفه‌های روان‌شناسی و مشاوره و هموار کردن راه عرضه خدمات صحیح و علمی به عموم مردم و جهت‌دهی مناسب به کلیه فعالیت‌ها و خدمات روان‌شناسی و مشاوره در سطح کشور است.

سازمان نظام فعالیت‌های خود را در بخش یا کمیسیون روان‌شناسی و مشاوره زیر نظر شورای مرکزی سازماندهی می‌کند. فعالیت‌های این دو بخش کم و بیش مشابه هستند با این تفاوت که هر کدام به حیطة تخصصی خود می‌پردازند و حاصل فعالیت‌های خود را برای تصویب به شورای مرکزی ارائه می‌کنند.

در هر دو بخش روان‌شناسی و مشاوره نیز کمیسیون‌ها یا کمیته‌های متعددی متناسب با اهداف سازمان نظام تشکیل شده است. در هر یک از بخش‌های روان‌شناسی و مشاوره کمیسیون‌های مربوط به هر یک از تخصص‌های روان‌شناسی و مشاوره (مانند کمیسیون مشاوره خانواده، روان‌شناسی بالینی، روان‌شناسی کودکان استثنائی و...) و کمیسیون بررسی صلاحیت‌های لازم برای صدور پروانه، اشتغال، کمیسیون تدوین نظام‌نامه‌های اخلاقی و نظایر آن وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: روان‌شناسی، مشاوره، سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره.

نخستین کنگره ملی روان‌شناسان و مشاوران ایران در روزهای چهارم و پنجم اسفند ۱۳۸۹ در سالن اجلاس سران تشکیل شد. رئیس کنگره آقای دکتر غلامعلی افروز و کمیته تخصصی متشکل از افراد زیر بود:

دکتر باقر ثنائی ذاکر، مهندس مجید امیری، دکتر سیمین حسینیان، دکتر محمود دژکام، دکتر حسن پاشا شریفی، دکتر عبدالله شفیع‌آبادی، دکتر احمد علی‌پور، دکتر علی فتحی آشتیانی، مهندس پرویز کرمی، دکتر امیر هوشنگ مهریار، دکتر شکوه نوابی‌نژاد، دکتر رحمت‌الله نورانی‌پور و دکتر کیانوش هاشمیان.

در آغاز همایش آقای دکتر افروز رئیس محترم سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره قدردانی و تشکر خود را از آقای دکتر احمدی‌نژاد، آقای مهندس مشایی، آقای دکتر صدر و اعضای محترم شورای مرکزی سازمان و تمام افرادی که در برگزاری این کنگره مشارکت نمودند، ابراز داشتند.

ایشان طی سخنان خود اظهار داشتند سازمان نظام با چند هدف مشخص تأسیس شد، و کار خود را آغاز کرد و هم‌اکنون حدود ۸۰۰ عضو دارد و قریب به ۲۵۰۰ نفر پروانه اشتغال خود را از این سازمان دریافت نموده‌اند.

ارتقای کیفیت روانی جامعه، تحکیم خانواده، تقویت سلامت و بهداشت روان کودک و نوجوان، ارتقای دانش تخصصی در حوزه روان‌شناسی و مشاوره، تولید کتاب‌های علمی و پژوهشی، انتشار فصل‌نامه‌ها و مجلات تخصصی، بازنگری در رشته‌های روان‌شناسی برحسب نیاز جامعه، حمایت از حقوق مشاوران و مراجعان و ایجاد امنیت شغلی مشاوران برعهده سازمان و از اهداف اساسی آن می‌باشد.

دکتر افروز ضمن صحبت‌های خویش انتظارات خود را از روان‌شناسان و

در ادامه کنگره با ورود مهندس مشایی به سالن همایش، دکتر افروز ضمن تشکر از همکاری آقای مهندس مشایی چه در برگزاری این کنگره در خواست‌های خود را (تصویب تعرفه‌های مشاوره، همکاری بیمه‌ای تأمین اجتماعی و کمک برای خرید مکان سازمان نظام) از ایشان ابراز داشتند. ایشان اعلام داشتند سازمان نظام در اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۰ برای اولین بار در تاریخ ایران و جهان کنگره روان‌شناسی دین و فرهنگ را برگزار خواهد کرد. سپس مهندس مشایی میهمان ویژه همایش، به ایراد سخنانی در باب اهمیت و ضرورت رشته مشاوره و روان‌شناسی پرداختند و از کار و حرفه، حوصله و حکمت مشاوران و روان‌شناسان تجلیل کردند.

در ادامه کنگره پس از تشکیل میزگرد حرفه‌ای و تخصصی، مسئولین محترم کمیسیون‌های مختلف که نقش مؤثری در گسترش خدمات، بررسی درخواست‌ها و پرونده‌ها در مصاحبه‌های بالینی و ارائه مجوز به‌عنوان تنها نهاد ذیصلاح جهت ارائه پروانه فعالیت به مشاوران دارند، گزارشی از فعالیت‌های خود ارائه دادند.

خانم دکتر نوایی‌نژاد رئیس کمیسیون تخصصی مشاوره خانواده گزارشی از خلاصه فعالیت‌های این کمیسیون ارائه دادند و ابراز داشتند که: کمیسیون خانواده از آغاز شکل‌گیری سازمان نظام فعالیت خود را به‌عنوان یکی از کمیسیون‌های بسیار فعال آغاز کرده و تداوم دارد که در دوره اول مسئولیت آن با آقای دکتر ثنائی و در دوره دوم با اینجانب و همکاری ارزشمند همکاران دیگری از جمله دکتر حسینیان، دکتر شفیعی‌آبادی، دکتر بیرشک، دکتر پاشا شریفی و... بوده است.

ایشان یادآور شدند که: در حال حاضر این کمیسیون در طول ماه، دو یا سه جلسه برای رسیدگی به پرونده‌های متقاضیان برپا می‌کند. از آغاز شکل‌گیری تاکنون قریب به ۴۰۰ نفر با ضوابط کمیسیون خانواده با مدرک کارشناسی ارشد و حدود ۵۰ نفر با مدرک دکترا توانسته‌اند پروانه ارائه خدمات مشاوره را از کمیسیون دریافت کنند و حدود ۶۰ پرونده در دست بررسی است.

مشاوران مطرح کردند و لازم دانستند در این عصر نگاه دیگری به رسالت روان‌شناسان و مشاوران و کفایت‌های علمی و توانمندی‌های تخصصی و تعهدات ارزشی و فرهنگی‌اشان داشته باشیم. وی سپس به پیشرفت رشته‌های روان‌شناسی و مشاوره در عرصه‌های گوناگون اشاره کردند و اظهار داشتند: «در سال ۱۳۹۰ اعلام خواهیم کرد که مدرک کارشناسی‌ارشد کدام دانشگاه‌ها مورد تأیید سازمان است و فارغ‌التحصیلان می‌توانند برای اخذ پروانه اشتغال خود اقدام نمایند.» آقای مهندس صدر، رئیس سازمان نظام پزشکی و نایب‌رئیس مجلس سخنران بعدی بودند که در صحبت‌های خود عنوان کردند: در گذشته سرمایه‌گذاری در حوزه سلامت به‌عنوان سرمایه‌گذاری حوزه‌های خدماتی و سرمایه‌گذاری‌هایی که از دست می‌رفت محسوب می‌شد. اما امروزه سرمایه‌گذاری در حوزه سلامت به‌عنوان سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی تلقی می‌شود. یکی از شعارهای بسیار خوب و مؤثر و محوری چند سال اخیر این است که انسان سالم محور توسعه پایدار است. یعنی اگر بخواهیم کشورمان در هر زمینه‌ای توسعه پیدا کند نیازمند انسان‌های سالم هستیم، انسان‌های سالمی که از نظر سلامت جسمی، روانی رفاه اجتماعی و روحانی در وضعیت مطلوبی قرار دارند. ایشان ضمن سخنان خویش به حقوق افراد مراجعه‌کننده اشاره کردند که یکی از این حقوق حق سلامتی است که دولت باید امکانات سلامتی را فراهم کند و یکی از این امکانات این است که سازمان‌های بیمه‌گر خدمات مشاوره‌ای را تحت پوشش خود قرار دهند و نیز تعرفه‌های واقعی مشخص شود که این امر در فرآیند ارتقای سلامت جامعه مؤثر است.

هدف از تشکیل سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره، اعمال استانداردهای مربوط به حفظ و منزلت پایگاه حرفه‌های روان‌شناسی و مشاوره و هموار کردن راه عرضه خدمات صحیح و علمی به عموم مردم و جهت‌دهی مناسب به کلیه فعالیت‌ها و خدمات روان‌شناسی و مشاوره در سطح کشور است

و روایی و اعتبار کافی است. و مسئله دیگری که دنبال می‌شود کمک به بعضی سازمان‌های دولتی و غیردولتی برای سنجش و گزینش افراد است. در ادامه آقای دکتر یاریاری رئیس کمیسیون کودکان استثنایی بعد از معرفی اعضای کمیسیون به بحث در مورد کارورزی دانشجویان و مشاوران و اخذ تجربه کاری و حرفه‌ای آنان قبل از دریافت پروانه پرداختند. در پایان خانم دکتر نوابی‌نژاد یادآوری کردند که کمیسیون‌های سازمان محدود به این ۵ کمیسیون نیست. از جمله کمیسیون‌های نوپا می‌توان به کمیسیون روان‌شناسی صنعتی سازمانی، روان‌شناسی ورزشی و روان‌شناسی عمومی اشاره کرد. همچنین سازمان نظام در نظر دارد متناسب با نیاز فارغ‌التحصیلان و داوطلبان جامعه کمیسیون‌های خود را گسترش دهد. در ادامه کنگره دو میزگرد تخصصی دیگر متشکل از اعضای شورای مرکزی سازمان، یعنی دکتر افروز، دکتر ثنائی، دکتر شفیق‌آبادی، دکتر پاشاشریفی، دکتر نوابی‌نژاد، دکتر هاشمیان، دکتر دژکام، دکتر عاطف‌وحید، دکتر حسینی، دکتر حسینیان، دکتر فرزاد و دکتر الهیاری تشکیل شد. هر یک از اعضا به بحث در مورد فعالیت‌های خود در شورای مرکزی سازمان پرداختند. در پایان روز دوم، مراسم اختتامیه با حضور آقای دکتر افروز، خانم دکتر نوابی‌نژاد، آقای دکتر علی‌پور و آقای دکتر پورحسینی انجام شد.

پی‌نوشت

جهت دریافت اطلاعات بیشتر راجع به سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره و فعالیت‌های آن می‌توانید به سایت www.pcoiran.com مراجعه نمایید.

منابع

۱. فصل‌نامه تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره، جلد ۳، شماره ۹ و ۱۰.
۲. مقاله سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران، معمار روان‌شناسی و مشاوره، دکتر باقر ثنائی ذاکر.

آقای دکتر هاشمیان رئیس کمیسیون روان‌شناسی بالینی به‌عنوان سخنران بعدی اظهار داشتند:

این کمیسیون یکی از پر ازدحام‌ترین کمیسیون‌هاست، به این دلیل که پرونده‌های مربوط به روان‌شناسی عمومی هم زیر نظر این کمیسیون بررسی می‌شود.

این کمیسیون در ۲۷ فروردین ۱۳۸۲ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد و ۹ اردیبهشت همان سال به تأیید شورای نگهبان رسید. فعالیت‌های این کمیسیون شامل: ارتقای سطح دانش روان‌شناسی و سلامت روان جامعه، تدوین برنامه‌هایی در جهت افزایش دانش محققان در زمینه میزان شیوع اختلالات روانی، تدوین و ارائه برنامه‌های کشور به‌منظور پیشگیری از اختلالات رفتاری، تدوین برنامه‌های پیشگیرانه در رابطه با آسیب‌های اجتماعی، ارائه پیشنهادهایی برای برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران کشور در زمینه بهداشت روانی و...

آقای دکتر نورانی‌پور رئیس کمیسیون روان‌شناسی تربیتی پس از معرفی اعضای کمیسیون در ارتباط با کار متقاضیان دریافت پروانه صحبت نمودند. همچنین ذکر کردند از آغاز تشکیل کمیسیون تاکنون حدود ۱۰۰ پرونده مورد بررسی قرار گرفته است. افرادی که واجد شرایط باشند یعنی در این زمینه با تجربه بوده، ۷۵۰ ساعت کار تخصصی را در این زمینه گذرانده باشند و تألیفات و پژوهش‌هایی نیز انجام داده باشند، بعد از مصاحبه دقیق و احراز صلاحیت به آن‌ها پروانه اشتغال داده می‌شود.

دکتر پاشا شریفی، رئیس کمیسیون سنجش اظهار داشتند: در زمینه کمیسیون سنجش، افرادی که در این زمینه پروانه دریافت کردند همگی کارشناس ارشد روان‌سنجی بودند که از دانشگاه علامه طباطبائی و یا دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز فارغ‌التحصیل شده‌اند.

در این کمیسیون دو هدف اساسی دنبال می‌شود: ۱. آماده کردن و استاندارد کردن آزمون‌های روان‌شناختی، ۲. کمک به بعضی از سازمان‌های دولتی یا غیر دولتی برای سنجش و گزینش افراد.

ایشان ذکر کردند یکی از برنامه‌های در دست اجرای این کمیسیون تشکیل مؤسسه ملی روان‌سنجی و به‌واسطه آن تدوین تعداد معینی آزمون با نرّم ملی